

УДК 378.147:81'243:615.825:378.091.212.2
DOI <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2023.89.30>

С. Є. Трегуб

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Г. В. Люшинська

викладач кафедри іноземних мов
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЕРГОТЕРАПЕВТІВ ДО ЄВІ

Стаття присвячена аналізу практичного матеріалу для підготовки до Єдиного вступного іспиту (ЄВІ) з англійської мови до магістратури та виокремленні найкращих завдань на прикладі спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» медичного ЗВО. Предметом дослідження є учбовий матеріал для формування навичок компетенції читання (КЧ) магістрів-ерготерапевтів на прикладі загально-наукових текстів і завдань до них. Проаналізовано сучасні концепції щодо класифікації видів читання. Дано визначення таких понять як «ерготерапія», «ерготерапевт», «текстові вправи» та вправи розділу «use of English». Наголошено на важливості формування компетенції читання (КЧ) магістрів-ерготерапевтів, яка полягає в усвідомленні прочитаної інформації в залежності від виду читання, а саме, ознайомлювальне, вивчаюче, переглядове та пошукове. Визначено навчальний зміст, мета, предмет навчання та основні завдання дисципліни «Англійська мова: підготовка до ЄВІ». Виокремлені певні вміння і навички, набуті в процесі формування компетенції читання, а саме: володіння 4-ма видами читання; демонстрування знання лексичних одиниць; розвиток активного і пасивного набору загально-побутової лексики, вміння виокремлювати головне та другорядне в тексті; спиратись на ключові слова, швидко знаходити потрібну інформацію, обробляти її та диференціювати в залежності від завдання. Охарактеризовані особливості загальних та спеціальних компетенцій магістрів-ерготерапевтів. Проаналізовано блоки вправ, які спрямовані на формування аспекту читання під час роботи з автентичним текстом. Особливо наголошується на важливості використання тестового методу навчання, який сприяє формуванню потужного іншомовного лексичного запасу та розвитку граматичного блоку в процесі дистанційного навчання на платформі TEAMS. На нашу думку, читання як вид мовленнєвої діяльності та вдало підібраний комплекс завдань до нього дає змогу майбутнім ерготерапевтам отримати певне розуміння роботи з різними видами текстів та формує компетентність у читанні, що одночасно сприяє покращенню їх знань з читання автентичних текстів з повним чи частковим розумінням та забезпечить надійну основу для складання іспиту з англійської мови до магістратури.

Ключові слова: магістри-ерготерапевти, система вправ, компетенція читання, ЄВІ.

Постановка проблеми. Соціально-економічні зміни в державі, наміри України щодо інтеграції в ЄС посилюють увагу до якісної підготовки сучасних ерготерапевтів. Фізичні терапевти та ерготерапевти – це фахівці сфери охорони здоров'я, які наступними після медиків надають допомогу людям з різними травмами та ураженнями. Через війну зростає кількість людей: як військових, так і цивільних, зі складними травмами, які потребують реабілітації. Все це безпосередньо впливає на характер вирішення багатьох соціальних і фахових проблем, створює сприятливі умови для налагодження ефективного діалогу ерготерапевта з різними категоріями населення з метою отримання якісного анамнезу пацієнтів, а отже, дає змогу виявити причини та основні симптоми захворювання для здійснення їх якісного лікування.

Зміни в системі вищої освіти, необхідність підвищення якості підготовки ерготерапевтів висувають

нові вимоги, що відображено в такому нормативному документі, як: «Про затвердження Програми вступних випробувань (ЄВІ)» від 28.03.2019, наказ Міністерства освіти і науки України № 411.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фахівці – ерготерапевти є у всьому світі, але найбільше їх у США. В Європі ерготерапія розвивається ще з тридцятих років, а в Україні вона з'явилася лише близько трьох років тому, коли її внесли до Державного класифікатора професій, але незважаючи на це, ця галузь дуже стрімко набирає обертів. Слово «Ерготерапія» походить від латинського ergon – праця, заняття і грецького therapia – лікування. Таким чином, ерготерапія – це зцілення через діяльність. Сьогодні диктує запит на формування і розвиток висококваліфікованих ерготерапевтів, задача яких, це – допомогти людям, які мають деякі обмеження зі здоров'я, брати участь в діяльності, що має для них значення через цілеспрямовану активність.

Щодо підготовки до ЄВІ – це форма єдиного вступного іспиту з англійської мови для бакалаврів, які планують вступ до магістратури. З 2020 року іспит став обов'язковим для вступу на всі спеціальності за програмами магістратури. Програма ЄВІ створена з урахуванням Загальноєвропейських рекомендацій щодо мовної освіти та відповідає рівням B1–B2 за шкалою CEFR. За структурою іспит схожий на ЗНО. Головна відмінність – ЄВІ складається лише з двох частин: читання (Reading): 22 питання, що тестують уміння працювати з англомовними текстами, розуміти основну думку, здатність підібрати правильний заголовок до абзацу, відповісти на запитання після прочитання та використання англійської мови (Use of English): 20 питань, які перевіряють рівень знання граматики та словниковий запас студента, вміння доречно використовувати слова та фрази. Таким чином, основне підґрунтя цього іспиту складає читання, яке базується на загальній побутовій лексиці англійської мови. Проблемі іншомовного читання присвячено безліч праць. Це питання розглядали такі вчені як Н. І. Гез, Л. Я. Зеня, І. О. Зимня, О. Г. Квасова, О. В. Кміть, С. Ю. Ніколаєва, О. Ю. Паніна, Є. І. Пассов, Г. В. Рогова, В. Л. Скалкін, Н. К. Склярєнко, І. В. Смотров, В. В. Черниш, А. М. Щукін, та ін.). Проте, незважаючи на велику кількість праць, питання формування іншомовної компетенції в читанні, а саме в контексті підготовки до ЄВІ в медичному закладі вищої освіти залишається досить актуальним.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є проаналізувати практичний матеріал для підготовки до Єдиного вступного іспиту (ЄВІ) з англійської мови до магістратури та виокремити найкращі завдання на прикладі спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Виклад основного матеріалу. Основними завданнями вивчення цього курсу є формування належного рівня вмінь кандидатів самостійно читати автентичні тексти за визначений проміжок часу, розуміти прочитаний текст, виокремлювати ключову інформацію, узагальнювати зміст прочитаного, робити висновки на основі прочитаного, а також формування мовленнєвих і мовних граматичних і лексичних компетентностей. По завершенню курсу студенти-ерготерапевти мають одержати достатній рівень комунікативної компетенції, яку складають мовленнєві вміння, сформовані на основі мовних, комунікативно-пізнавальних, мовленнєвих навичок, включаючи навички в читанні, що зорієнтовані на різні стратегії: з розумінням основної інформації (ознайомлювальне читання), повної інформації (вивчає читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання), а також підготовку до подальшої самостійної роботи з мовним матеріалом для забезпечення освітніх запитів

і гармонійного поєднання навчального процесу та наукової діяльності.

Підготовка до Єдиного вступного іспиту (ЄВІ) з англійської мови до магістратури в медичному ЗВО базується, перш за все, на робочій навчальній програмі «Англійська мова підготовка до ЄВІ» для студентів 4 курсу медичних факультетів, яка складена відповідно до «Стандарту» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти України, галузь знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є побутова іншомовна лексика та граматичні конструкції, що використовуються у практиці підготовки за даним курсом навчання.

Англомовні тексти загально-побутової тематики, лексика та граматика є основним підґрунтям до виконання вправ з розділу “reading”, та “use of English”. Сьогодні пропонує певний вибір літератури за різними редакціями до підготовки до ЄВІ з англійської мови, але ми наголошуємо на доцільності використання посібника для підготовки до ЄВІ з англійської мови до магістратури укладачів О. П. Лисицької, С. С. Микитюк, Т. В. Мельникової та інших за загальною редакцією В. П. Сімонок, м. Харків. Цей посібник складається з 11 модулів, граматичного матеріалу, ключів до завдань. Кожен модуль структурований, має текстовий матеріал і до нього завдання; лексику за певною тематикою, відповідні лексичні й граматичні завдання, а також тестові вправи. Такий формат подання матеріалу, його тематика і послідовність сприяють формуванню вмінь і навичок, які необхідні для успішного виконання екзаменаційних завдань.

Зараз більш детально розглянемо саме процес формування певних компетентностей у студентів-ерготерапевтів 4 курсу навчання з дисципліни англійська мова: підготовка до ЄВІ. Основне підґрунтя цієї підготовки складає читання загально-наукового тексту. Ми погоджуємось з думкою Бігич О., щодо змісту компетенції читання (КЧ) студентів-ерготерапевтів належать: вміння, навички, знання, здібності до читання [1, с. 370]. Вміння, які входять до складу КЧ, включають «мовленнєві, навчальні, інтелектуальні, організаційні та компенсаційні вміння» [1, с. 370].

Також вагому роль відіграє рівень сформованості у студентів базових мовленнєвих навичок, а саме, лексичних та граматичних. Серед комунікативних здібностей читання дослідники називають «адекватну реакцію читача на прочитане; вміння брати прочитане до уваги, застосовувати отримані у процесі читання відомості у реальних ситуаціях; задоволення своїх читацьких чи творчих інтересів; удосконалення умінь усного мовлення; пошук інформації за фахом і т.ін.» [1, с. 371].

В методиці навчання читанню існують різноманітні класифікації. Так І. Карпов, І. Рахманова

підкреслюють психологічні фактори процесу формування КЧ.

На імпресивному та експресивному читанні наголошує А. Любарська, О. Кузьменко та Г. Рогова поділяють читання на учбове та саме по собі.

У зарубіжній англійській методиці виділяють різні види читання, або групи вмінь читання: «skimming (визначення основної теми / ідеї тексту); «scanning» (пошук конкретної інформації в тексті); «reading for detail» (детальне розуміння тексту не лише на рівні змісту, але і сенсу) [3, с. 9]. Деякі дослідники виокремлюють також «extensive reading» (екстенсивне читання), «intensive reading» (інтенсивне читання), «reading sequences» (послідовне читання) [2, с. 283], а також «critical reading» (критичне читання).

С. Фоломкіна розглядає наступні види читання: ознайомлювальне, вивчаюче, переглядове та пошукове. Так, ознайомлювальне читання реалізується з розумінням основного змісту тексту. Під час ознайомлювального читання предметом уваги стає увесь твір (книга, стаття, текст тощо). На відмінність від переглядового читання, ознайомлювальне читання дає відповідь на запитання не тільки про що цей текст, але й що саме говорить у ньому з того чи іншого питання. Це читання «для себе», без попередньої спеціальної настанови на подальше використання або відтворення одержаної інформації.

Вивчаюче читання передбачає максимально повне і точне розуміння усієї інформації, що міститься у тексті, та критичне її осмислення. Об'єктом «вивчення» під час цього виду читання є інформація, що міститься в тексті. Добування повної інформації з тексту означає розуміння фактів, деталей, установлення взаємозв'язків між подіями; порівняння інформації тощо. Вивчаюче читання використовують для розуміння тексту до дрібних подробиць. Під час вивчаючого читання зміст треба осмислити й запам'ятати на тривалий час.

Метою переглядового читання є отримання загального уявлення про тему й коло питань, що розглядаються у тексті. Таке читання має місце під час первинного ознайомлення зі змістом публікації, спрямованого на визначення, чи є у ній інформація, яка цікавить читача, і на цій основі вирішити – читати її чи ні. Цим видом читання користуються, як правило, тоді, коли необхідно переглянути книгу, журнал, статтю, текст тощо.

Пошукове читання орієнтовано на читання як побутової так і фахової літератури. Його мета – швидке знаходження у тексті певних даних (фактів, характеристик, цифрових показників тощо).

Ми наголошуємо на доцільності використання, саме, підходу С. Фоломкіної в рамках підготовки до Єдиного вступного іспиту (ЄВІ) з англійської мови до магістратури. Виокремлений посібник за

загальною редакцією В. П. Сімонок базується на різних видах читання.

Загальна кількість завдань кожного тесту – 42. Test складається з двох частин: «Читання» та «Використання мови», та містить 6 завдань, серед яких: 1. Завдання на встановлення відповідності (№ 1–5, 11–16). У завданнях пропонується підібрати заголовки до текстів/частин текстів із наведених варіантів; твердження/ситуації до оголошень/текстів; запитання до відповідей або відповіді до запитань. Завдання вважається виконаним, якщо учасник зовнішнього незалежного оцінювання встановив правильну відповідність і позначив правильний варіант відповіді у бланку відповідей А.

2. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№ 6–10). До кожного завдання наведено чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник зовнішнього незалежного оцінювання вибрав і позначив правильну відповідь в бланку відповідей А.

3. Завдання на заповнення пропусків у тексті (№ 17–42). У завданнях пропонується доповнити абзаци/ речення в тексті реченнями / частинами речень, словосполученнями / словами із наведених варіантів. Завдання вважається виконаним, якщо учасник зовнішнього незалежного оцінювання вибрав і позначив правильний варіант відповіді в бланку відповідей А [2, с. 6].

Вміння та навички іншомовного читання у магістрів-ерготерапевтів формуються на практичних заняттях на основі загально-наукових текстів за наступною тематикою: People (Appearance. Character); Family & Social Life; Natural World; Environment; Education; Work. Jobs. Employment; Food. Culture (Art. Music); Shops & Services; Travelling & Tourism; Sports. Health; Science & Technology; State & Society; Houses & Homes. Кожен Module містить Test у форматі ЄВІ за однією з тем та Vocabulary Focus з тренувальними лексичними завданнями. До Grammar Focus входять граматичні таблиці та тренувальні граматичні завдання, що дають змогу сформуванню у студентів відповідний граматичний інвентар: іменник (граматичні категорії – однаина та множина, присвійний відмінок, іменникові словосполучення, лексичні класи іменників; артикль (означений і неозначений, нульовий); прикметник (розряди, ступені порівняння прикметників), числівник (кількісні, порядкові та дробові числівники); займенник (розряди займенників); дієслово (правильні та неправильні дієслова, спосіб та стан дієслова, часо-видові форми, модальні дієслова, інфінітиви, герундій, дієприкметник, конструкції з дієслівними формами – складний додаток, складний підмет, складний присудок) прислівник (розряди, ступені порівняння прислівників); прийменник

(типи прийменників); сполучники (види сполучників речення (прості, складні, безособові, стверджувальні, питальні, заперечні, умовні речення 0-III типів); пряма й непряма мова; словотвір.

Для формування лексичного аспекту необхідно виконання вправ на читання.

Пропоную зразки вправ з категорії модуля «Reading», які містять 4 тексти з різними видами завдань. Task 1, read the text below. Match choices (A – H) to (1–5). There are three choices you do not need to use. Write your answers on the separate answer sheet. Task 2, read the text below. For questions (6–10) choose the correct answer (A, B, C or D). Write your answers on the separate answer sheet. Task 3, read the texts below. Match choices (A–H) to (11–16). There are two choices you do not need to use. Write your answers on the separate answer sheet. Task 4, read the text below. Choose from (A – H) the one which best fits each space (17–22). There are two choices you do not need to use. Write your answers on the separate answer sheet.

Таким чином, перший текст спрямований на формування навичок ознайомлювального читання та встановлення відповідностей до основного тексту «You Are What You Think You Are». Другий текст «Why Fathers Want to Look after the Baby» допомагає студентам-ерготерапевтам оволодіти навичками вивчаючого читання. Третій та четвертий тексти «Dealing with Difficult People», «Just the Four of Us» допомагають сформувати навички пошукового та переглядового читання.

Такі види текстів та завдань до них дають майбутнім ерготерапевтам push up у читанні та визначенні мети тексту; виокремленні необхідних деталей з текстів різних типів і жанрів; допомагають диференціювати основні факти та другорядну інформацію; розрізняти фактичну інформацію та враження; розуміти точки зору авторів текстів; працювати з різножанровими текстами; переглядати текст, або серію текстів з метою пошуку необхідної інформації для виконання певного завдання; визначати структуру тексту й розпізнавати логічні зв'язки між його частинами; встановлювати значення незнайомих слів на основі здогадки, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі.

Щодо категорії завдань «Use of English», її складають 2 вправи, що ґрунтуються на лексиці і граматиці. Task 5, read the text below. For questions (23–32) choose the correct answer (A, B, C or D). Write your answers on the separate answer sheet. Task 6, read the text below. For questions (33–42) choose the correct answer (A, B, C or D). Write your answers on the separate answer sheet. Ці два невеличких текстів і завдань до них побудовані на знанні лексики і граматики, що дають змогу оволодіти аналізом й зіставленням інформації; правильно вживати лексичні одиниці та граматичні структури; встановлювати логічні зв'язки між частинами тексту.

Також в кожному модулі є певний лексичний мінімум та додаткові вправи у вигляді тестів, що дозволяє студентам дуже ефективно засвоювати лексику та вживати її в повсякденному житті.

Дуже гарно себе зарекомендував тестовий метод навчання на платформі TEAMS. Це можуть бути тести як учбового так і контролюючого планів. Тести можуть мати як одну правильну відповідь так і з множинним вибором, що дозволяє розвивати критичне мислення та швидке прийняття рішень. Наприклад,

Choose the correct variant:	
1. балакучий	
a) chatty-	
b) chatterbox-	
c) ambitious	
d) boastful	
e) dull	
2. розумний	
a) broad-minded-	
b) intelligent-	
c) nice	
d) ugly	
e) bad-tempered	
3. привабливий, вродливий	
a) generous	
b) charming-	
c) attractive-	
d) arrogant	
e) pretty-	
4. запальний	
a) bad-tempered	
b) good-tempered	
c) short-tempered-	
d) tender-hearted	
e) reserved	

Висновки і пропозиції. Таким чином, ми проаналізувати практичний матеріал для підготовки до Єдиного вступного іспиту (ЄВІ) з англійської мови до магістратури студентів ЗВО спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» та виокремили найкращі завдання до текстів на прикладі використання посібника для підготовки до ЄВІ з англійської мови до магістратури укладачів О. П. Лисицької, С. С. Микитюк, Т. В. Мельникової та інших за загальною редакцією В. П. Сімонок, м. Харків. Наведені зразки текстових завдань, безумовно, не вичерпують усього розмаїття форм і методів роботи при підготовці майбутніх ерготерапевтів до іспиту.

Список використаної літератури:

- Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.

2. Посібник для підготовки до ЄВІ з англійської мови до магістратури / [уклад.: О. П. Лисицька, С. С. Микитюк, Т. В. Мельнікова та ін.]; за заг. ред. В. П. Сімонок. – Харків : Право. 2020. – 236 с.
 3. Harmer J. The practice of English language teaching / J. Harmer. – Harlow : Longman, 2005. – 370 p.
 4. Ken Methold, Heather Jones. 21st Century. Reading Comprehension. Book 2. A Graded Comprehension Course / K. Methold, H. Jones. – 2001. – 96 p.
-

Trehub S., Liushynska H. The peculiarities of the ergotherapists' training for UEE

The article is devoted to the analysis of practical material for the Unified Entrance Examination (UEE) preparing in English for the master's degree and highlighting the best tasks on the example of specialty 227 "Physical therapy, ergotherapy" of the medical higher education institution. The subject of the study is educational material for the formation of competence skills' reading (CR) of master's ergotherapists based on the example of general scientific texts and tasks related to them. Modern concepts regarding the classification of reading's types are analyzed. Definitions of such concepts as "ergotherapy", "ergotherapist", "text exercises" and exercises of the section "use of English" are given. Emphasis is placed on the importance of the reading competence formation (CR) of master's ergotherapists, which consists in the awareness of read information depending on the type of reading, namely, introductory, learning, review and search ones. The educational content, purpose, subject of the study and main tasks of the discipline "English language: preparation for UEE" have been defined. Certain abilities and skills acquired in the process of reading competence formation are singled out, namely: mastery of 4 reading's types; demonstrating knowledge of lexical units; development of an active and passive set of everyday vocabulary, the ability to distinguish the main and the secondary content in the text; rely on keywords, find the necessary information quickly, process it and differentiate depending on the task. The general and special competencies' features of Masters' ergotherapists are characterized. Blocks of exercises aimed at forming the reading aspect while working with an authentic text were analyzed. The importance of using the test teaching method, which contributes to the formation of a powerful foreign language vocabulary and the development of the grammar block in the process of distance learning on the TEAMS platform, is especially emphasized. In our opinion, reading as a type of speech activity and a well-chosen set of tasks for it enables future ergotherapists to gain a certain understanding of work with various types of texts and forms reading competence, which simultaneously contributes to improving their knowledge of reading authentic texts with complete or partial understanding and will provide a reliable basis for passing the English language exam for the master's degree.

Key words: *Masters' ergotherapists, system of exercises, reading competence, UEE.*